

El llenguatge

A quatre veus

Els exemples que esmentàvem ahir d'ús de la preposició a denotant en mode de l'acció —en concurrència amb la preposició amb, que denota el mitjà o instrument, concepte que vam dir que es confonia amb el mode—, com embarcació moguda a rem, a la vela, a motor, extrets de definicions del Diccionari Fabra, podrien potser induir a creure que és vàlid l'ús d'aquesta mateixa preposició en grups nominals com «una cuina a gas» o «una màquina a vapor», introduïdes en la nostra llengua per influència del francès, sovint a través del castellà, i que nosaltres hem combatut més d'un cop. Però cal adonar-se de la diferència que hi ha entre aquests dos casos: la preposició a, com hem dit, denota, en els exemples transcrits, el mode de l'acció, expressada, per tant, per una forma verbal: moguda a rem. En canvi, amb la preposició de formem termes atributius, és a dir, complements de nom, del qual expressen qualsevol cosa que el caracteritza, com és ara, en el cas que ens ocupa, el mitjà de funcionament: cuina de gas, màquina de vapor. (Pot ésser també, és clar, la matèria, i així tenim un rellotge d'or, en lloc de «un rellotge en or», tal com algú diu avui, que constitueix un altre gal·licisme.) A rem, doncs, és una expressió adverbial, que indica la manera de fer una acció i depèn d'un verb; de gas o de vapor són complements determinatius, determinen un nom, del qual, és clar, depenen.

Sens dubte per influència de les expressions tradicionals una cançó a dues veus, una peça a tres veus, una missa a quatre veus, algú ara diu també, segons que hem pogut observar, «un cor a quatre veus», «una coral a sis veus». Però sembla evident que cal dir un cor de quatre veus, una coral de sis veus (o cordes). Hi ha, efectivament, una diferència essencial entre els dos casos, encara que no aparegui en una consideració superficial. Quan es diu una cançó a dues veus s'expressa, implícita o sobreentesa, una acció o idea verbal: es vol dir, en realitat, una cançó per a ésser cantada a dues veus, cosa que explica i justifica l'ús de la preposició a. En canvi, en un cor de quatre veus, cal recórrer precisament a la preposició de perquè el conjunt de quatre veus és un terme atributiu, un complement de nom que determina o caracteritza el substantiu cor, talment com diríem un cor de veus blanques, un cor de mariners o un cor d'antics alumnes.